

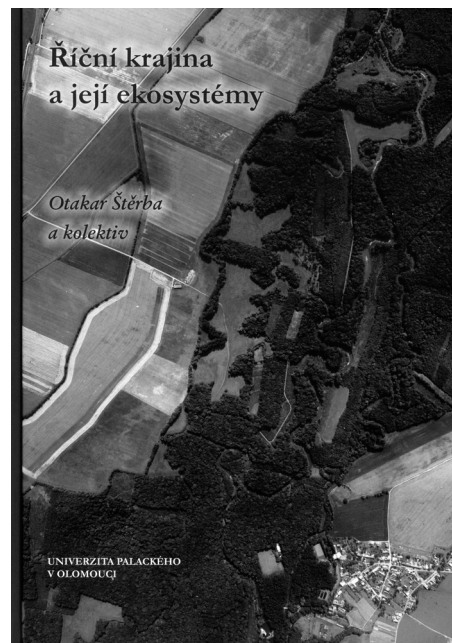
Otakar Štěrba a kol.: Říční krajina a její ekosystémy

Referovat zasvěceně o knize o říční krajině, kterou naplnil vědomostmi i správným výběrem kolektivu spolupracovníků Otakar Štěrba, není asi úkol pro jednoho člověka. Rozpětí tématu zahrnuje geografii přes užší obory – geologii, pedologii, hydrologii, botaniku a zoologii k sociologii a dosahuje až k aplikovaným oborům – zemědělství, vodnímu hospodářství a ochraně přírody. Některé užší náměty zpracovali jednotliví odborníci: pedolog B. Šarapatka, hydrobiolog F. Kubíček, botanici V. Bednář, V. Řehořek, ekologové J. Měkotová a M. Rychnovská. Nicméně duchovním otcem koncepce, autorem či spoluautorem převážné části textu a většiny fotografií je evidentně sám O. Štěrba, emeritní profesor ekologie Palackého univerzity v Olomouci a známý světoběžník. Tuto druhou část osobní charakteristiky prof. Štěrby by asi nebylo nutné zdůrazňovat, kdyby jak v celém textu, tak zejména ve výběru fotografií nebylo jeho sjíždění řek na všech kontinentech tak výrazně patrné.

Komplexní pojetí knihy snad nejlépe vyjádří názvy jednotlivých kapitol (mimo Úvod, Souhrn a Literaturu): Obecné kapitoly ekologie říční krajiny, Hlavní eko-

systemy říční krajiny, Zonace říční krajiny od velehor do nížin, Ekologické jedinečnosti říčních krajin, Funkce ekosystémů říční krajiny, Využívání a ovlivňování říční krajiny, Revitalizace říční krajiny. Tyto kapitoly jsou systematicky členěny na podkapitoly a zřejmě tedy v ekologickém hodnocení říční krajiny nic nechybí. Některé jsou téměř výrazně učebnicové, k jiným částem jsou připojeny i cestovní dojmy autora z míst, kde příroda, resp. určitý fenomén související s řekou je ještě v quasi přírodním stavu. Mít čistě odborné poznámky k určité kapitole nebo údajům, by mi připadalo hnidopišské, i když bych měl na různých místech knihy přinejmenším nějaké dotazy. Obecně bych přál autorovi, aby se daly realizovat mnohé jeho kritické návrhy k ochraně přírody říčních krajin v současné praxi – možná vychází ze zkušeností s vlastním lvím podílem na vyhlášení CHKO Litovelské Pomoraví.

V každém případě by bylo na místě, aby se kniha a zejména některé její kapitoly staly nezbytnou součástí nejen knihoven, ale hlavně myšlenkových podkladů vodohospodářů, stavbařů i politiků zodpovědných za „sociální inženýrství“ v říčních krajinách. V souvislosti s předpokládaný-

mi změnami srážkových poměrů a tím vodního režimu především kolem řek je to v současné době téma nejvýš aktuální – nejen pro přírodu těchto krajin, ale zejména pro člověka v ní žijícího.

Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, 392 stran. Cena 390,- Kč vč. DPH a poštovného.

Objednávky přijímá P. Zachovalová, Katedra ekologie a životního prostředí UP, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc
e-mail: petra.zachovalova@upol.cz